Ч. 124 (14.955). Львів, четвер 9. червня 1938. Оплата почтова вирівнана готівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Не хочемо відповідати перед народом за злочини Сталіна".

ПУБЛИЧНИЙ ПРОТИМОСКОВСЬКИЙ ВИСТУП УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ У КИЄВІ.

На краєвій конференції компартії у Києві предсідник відчитав листу 60-ох нововибраних членів партійного комітету Київщини. Тоді один з них, Ковалів, голосно запротестував і **заявив, що не прийме вибору, бо не хоче відповідати перед народом за злочини Сталіна.** Тоді кільканацятьох інших учасників конференції почало голосно протестувати; агенти ГПУ усіх їх виарештували. (АТЕ).

РЕДАКТОРИ КИЇВСЬКИХ ЩОДЕННИКІВ НЕ ПОМІСТИЛИ ВІДОЗВИ В ОБОРОНІ „ЄДИНОЇ, НЕДІЛИМОЇ".

ГПУ арештувало кількох редакторів „Вістей" і „Пролетарської Правди" за те, що вони не помістили відозви московських комуністів до українців, яка наклинує до поборювання українського сепаратизму та називає Україну „нерозривною частиною СССР". (АТЕ.)

Перед великими змінами в італійській державній та партійній верхівці?

ЧІЯНО СТАНЕ ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ ФАШИСТІВСЬКОЇ ПАРТІЇ, СТАРАЧЕ — ҐЕНЕРАЛЬНИМ ҐУБЕРНАТОРОМ ЛІБІЇ, БАЛЬБО — ВІЦЕКОРОЛЕМ АБІСИНІЇ, ГРАНДІ — МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Як говорять у римських добре поінформованих колах, Мусоліні хоче перевести поважні зміни на провідних адміністраційних і партійних становищах. Міністр закорд. справ Чіяно став би генеральним секретарем партії, залишаючися в уряді як міністр без теки; на його місце прийшов би амбасадор з Льондону Гранді. Дотеперішній ґенеральний секретар партії Стараче став би ґенеральним ґубернатором Лібії на місце маршала Бальбо, що став би віцекоролем Абісинії. Кн. Аоста після операції мусить узяти відпочинкову відпустку.

„Робітничо-селянська соціялістична партія"

ПОВСТАЛА У ВИСЛІДІ РОЗДОРУ СЕРЕД ФРАНЦУСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

На конгресі французької соціялістичної партії в Руані відбулось голосування над резолюціями. Проєкт резолюції Блюма дістав 4372 голосів, групи Жиранський-Баціль — 1798, революційної лівиці (Півера) — 1430; 250 учасників конгресу не брало участи в голосуванні.

Коли оголошено вислід голосування, на салі появилися летючки, які заповідали, що **16. ц. м. уконституується у Парижі „Робітничо-селянська соціялістична партія"** з членів революційної лівиці. Вони не можуть погодитися зі становищем Блюма, що висловився за обєднанням усіх партій на випадок війни

Чому еспанські нац. літаки бомбардують закордонні кораблі?

НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ ЗБОМБАРДОВАНО 58 БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ.

Еспанський нац. уряд оголосив через радіо таку заяву:

Червоні бороняться завдяки воєнному матеріялові, який дістають зі закордону. До пристаней червоної Еспанії причалюють безнастанно чужі кораблі з воєнними доставами. Національний уряд уважає їх піратськими, тому національні летуни бомбардують тепер закордонні кораблі, що причалюють до червоних есп. пристаней.

Як подає Райтер, від початку еспанської домашньої війни збомбардовано чи інакше заатаковано 58 британських кораблів; 6 з поміж них затонуло. При тому 14 британських моряків згинуло, коло 50-ох ранено.

Перед японським наступом на Ганкав.

КРИТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

У Китаю ідуть заваті бої за Ганкав, осідок китайського уряду; місто вже загрожене безпосередньо.

Як стверджують невтральні обсерватори, упадок Ганкав буде мати більше значіння як упадок Нанкіну. Опір китайців слабне, поширюється дефетизм і анархія, у куомінтані скріплюються тенденції до угоди з Японією. Вже тепер у китайських провідних колах **часто чути думку, що Чанкайшек повинен уступити і уможливити сформування нового уряду, що заключив би з Японією перемиря, згідне з національною честю.**

Тайний договір між Китаєм і СССР.

Японські поінформовані кола твердять, що китайський уряд заключив зі совітськими договір, на основі якого СССР збільшить військову поміч для Китаю та вишле одну дивізію до Сінкіяну, щоби запевнити звязок постачання зброї та муніції для китайської армії

Судовий епільоґ революти бразилійських інтеґралістів.

У Ріо де Жанейро почався процес проти учасників змови інтеґралістів. Від 11. травня до зліквідування револьти арештовано 1.604 змовників, з того 437 військових. Дотепер у вязницях залишилося 1.015 осіб.

—:—

„Тільки я сам і ніхто більше.."

Львів, 8. червня 1938.

Чи ви, дорогі братя і сестри, завважили одну дуже цікаву й дуже поширену рисочку вдачі у наших земляків (-ок):

Коли хтось із нас щось робить, то відразу находяться у нашому громадянстві люди, які або кричать, що ця робота нічого не вартна (ще поки видні якінебудь її практичні вислідм) і згори її дискредитують, або підхоплюють чужу ініціятиву і ведену вже ким іншим роботу починають „дублювати", підрізуючи попередню. Буває таке, що пручаючись спершу проти чужої думки, за якийсь час таки до неї переконуються. Це свідчилоб про них добре, бо тільки дурень не дає себе ніколи переконати. Але бо: приймаючи ту чужу думку як свою — вони не почуваються в найменшій мірі до морального обовязку признати чужу ініціятиву та співпрацювати з ініціятором. Навпаки, це вже ноторійне явище, що саме той, хто ту добру думку піддав, опиняється поза бортом реалізації свого власного пляну: і той, хто його реалізує, образився би, колиб хтось зважився сумніватись, що це він і тільки він ту добру річ задумав! Інколи навіть, з уваги на добро справи, треба вживати своєрідної дипльоматії, щоб так штудерно піддати думку людині, від якої залежить справа, щоб та людина набрала переконання, що це від неї виходить ініціятива: колиб не вона перша почала голосно про це говорити, реферувати та захвалювати, тоді діло пропало: Бо що добре в устах того достойника, то зовсім кепське в устах сірого зідача хліба, хоч би у тексті говореного не було найменшої ріжниці.

Девіза „тільки я сам і ніхто інший" має ріжні причини й джерела. Поруч з еґоцентризмом вдачі (всі славяни, як відомо, є індивідуалістами, а українці — не вважаючи на мудру народню приповідку „громада — великий чоловік" — поклоняються радше приповідці „що голова — то розум"), найбільшу ролю грає тут мабуть таки недовіря до земляка, до його чесноти, до його знання і хисту. Коли в нас довідуються, що десь хтось щось робить, то перша реакція не є вдоволення з цього приводу та зацікавлення суттю його акції, тільки страх, чи борони Боже він чогось не наплутав або навіть не зробив якогось нац. свинства. Очевидно, поруч із притупленим почуттям автокритицизму та невмінням оцінити вклад свого земляка і його здібности добре повести справу, покутує тут ще закорінений від старих австрійських часів культ бюрократичної формалістики. „А чи він має на це повновласть, а в чийому імени він виступає, а хто йому це казав робити, а чого він до цієї роботи береться?" — це все питання, які обовязково випереджують (якщо взагалі їх на черґу допускають) питання інші: чи дану роботу треба вести, чи вона з національного боку корисна, чи треба радше висловити признання тому, хто почавщ ініціятиву та своїм хи-

стом чи індивідуальними прикметами робить те, чим займається інший?! Очевидно, коли б кожний на власну руку вів якусь акцію, міг би повстати хаос. Але 1) таких диверсійних виступів не маємо на думці і 2) фактом є, що диверсій у нас майже не буває, що є доказом саме на те, що наше національне життя здорове.

Але і недовір'я до земляків і егоцентризм та формалістика і звичайна особиста заздрість чи інколи й страх перед „конкурентом" не були б такі прикрі, коли б не йшли в парі з політичним примітивізмом. В усьому світі відомо, що всього того, що належить до ділянки суспільно-політичної праці, один ніяк зробити не всилі. Навіть у монопартійних державних системах є такий поділ праці і функцій, що різні люди та різні органи влади виконують ті завдання, яких їхні сусіди з тої самої вулиці виконати не змогли б. Коли нам, українцям, потрібні звязки з усіми можливими чинниками в краю, в державі та в широкому світі, коли наша ситуація примушує нас вести інформаційну працю серед усіх, що цікавляться і ще не цікавляться українською проблемою, коли ми на внутрішньому нашому відтинку маємо до діла з мозаїкою партій, груп і течій, які (чи це комусь подобається чи ні) істнують і мають свою історію та свої цілі, то є річчю аж надто ясною, що повинна бути тільки зорганізована або незорганізована координація зусиль, — незорганізована формально, але істнуюча спільнотою свідомости, що кожний на свому відтинку робить те, що до нього належить, і що кожний зокрема має разом з усіми іншими ті самі остаточні цілі та те саме почуття національної чести.

Для кожного у нас є місце і для кожного є місце серед безміру праці, що її треба виконувати. Навіщо утруднювати собі взаємно життя а не влекшувати і навіщо собі взаємно кидати у праці колоди під ноги — цього не можемо зрозуміти. У кожному народі буває маленька злоба маленьких людей, для яких особисті гонори й особисті амбіційки виповнюють ввесь світ їхніх переживань. Поруч із егоцентричними вдачами бувають теж анархічні, які теж не годяться до співпраці та кожний гурт розсаджують. І це явища нормальні. Ненормальними стають з моментом, коли вони не є одиничними випадками, лише набірають характеру масового явища або коли зачеплюють такі ділянки, від яких повинні стояти осторонь, чи роблять це у такій яскравій формі, яка викликує вже прилюдне згіршення.

Тому, що міркування на такі теми, не підтримані конкретними прикладами з життя, можуть викликувати сумнів, чи справді автор не переборщив, чи не пише таких слів під враженням якогось відірваного випадку, — служимо прикладами.

Ось українські націоналісти, поборюючи (як і ми) соціялізм, у боротьбі проти українських соціялістів ідуть так далеко, що не допускають питання, чи може в українському національному інтересі лежить рівнож пропаганда української справи і серед чужинецьких соціялістів і що чейже ідеольогічно-політична ворожість не повинна впливати на оцінку чесности земляків з іншого табору, їх знання чужинецького соціялістичного світа і хист промовляти до тих соціялістів, з якими ніодин націоналіст ніякого звязку втримувати не може. Те саме торкається і наших соціялістів: найслабше місце їхньої полеміки з українськими „фашистами" це непризнавання українському націоналізмові, як такому, його органічно-суспільних джерел та рації екзистенції саме на тлі сучасних ідеольогічних течій у всьому світі. Кооператори непримирні до конструктивного приватницького світа, приватники не бачать у кооперації сили певного національно-суспільного руху. Коли якийсь український діяч чи цілий гурток має свої звязки з деякими польськими діячами, то земляків морозить, чи припадком не йде торг за їх тіла і душі. Коли хтось знайомий з жидівськими діячами, то він в опінії земляків вже обовязково фільосеміт, як не просто шабесгой.

Ось з останніх днів один яскравий приклад такого „тільки я уповажнений щось робити, а хто робить поза мною, той підпадає анатемі". Провадить „Діло" прилюдну дискусію на тему вічної війни чи замирення з галицькими москвофілами. Находиться невідповідальний журналіст, який — на жаль — має завелику свободу рухів у відповідальному тижневику та відчуває злість до „Діла", що не вдалися йому деякі маневри похвальні з погляду особистої амбіції, але не співзвучні з інтересом нашого щоденника. Історією москвофільської течії ніколи не цікавився і її не знає; не знає ґенези згаданої прилюдної дискусії та її куліс, і не знає відносин у нинішньому москвофільському таборі ані тамошніх людей, не знає в найменшій мірі практичних цілей та завдань тієї дискусії і деяких позитивних вислідів, які вже є. Не тільки цього всього не знає, але й не хоче знати, бо коли б хотів, то не мав би найменших труднощів познайомитись. Але цього йому і не треба: шкварить у згаданому відповідальному тижневику цілком невідповідальну статтю з лайкою на „Діло" і його Редакцію, намагається здискредитувати всю нашу прилюдну дискусію на тему можливостей замирення з москвофілами та виписує речі, які для тих, що сяк-так знають москвофільські відносини, просто страхітливі: нпр. не соромиться друкувати „пер екстензо" „пунктів" одного москвофільського типа, вивищує його до ролі якогось вождя і не розуміє, що такою писаниною не тільки минається з дійсним станом речей, але робить тому „русскому" і його приятелям найбільшу прислугу, бо дає йому пашпорт туди, куди він і без того преться передніми і задніми дверима, щоб шкодити українству. Бессервісерський арогантський тон ментора, який дає поуки та морали у справі, щодо якої сам не має зеленого поняття, а також покваппність кидати інвективи й інсинуації, — це вже специфікум стилю отого журналіста.

Або інший приклад з недавніх днів: твориться гурток журналістів із ріжних політичних таборів, які сходяться та говорять на актуальні теми та стараються узгіднювати той погляд на них, що його мають висловлювати у своїх часописах. Кому це шкодить?! Шкодить амбіції тих, які самі не можуть з отими всіми людьми стрічатися і находити з ними спільну мову хоч би в отаких спорадичних випадках. Тому треба було накидатися і лаятись та розбивати те конструктивне і позитивне, що творилося. Бо як-же можна було повірити, що на отих сходинах не йде торг за національні цінности?!

Пробіг, земляки! Коли хтось із вас не знає, що в нинішній важкий для нації час діяти, хай не думає, що й усі інші теж не знають. І може направду пора вже прийти до висновку, що право виявляти ініціятиву та працювати не може бути нічиїм монополем.

ік.

Політичний ярмарок.

Знову пахне порохом в Европі. Ми що йно пережили хвилини, коли здавалося он-он вибухне велика пожежа і то в самому центрі культурного світа, в серці Европи. В часі, коли пишимо ці рядки, безпосередня небезпека европейської війни начебто минулася, але загроза істнує надалі. Колись пацифісти говорили, що тільки монархи і їх уряди хотять воювати, а народи завжди хотять миру. Властиво цю тезу спростувала ще велика французька революція: нарід скинув короля і саме тоді відчув в собі великі військові нтенції. Без короля і проти інших королів він воював з таким запалом, якого не знали армії старого режіму.

А нині враження таке, що хоч усі готуються, як ніколи раніш до війни, ні правителі, ні народи воювати властиво не хотять. Але й у приватному колі, бодай серед культурних людей свідомо кожний уникає і лайки і бійки, але все-ж несподівано до цього інколи приходить. У міжнароднім житті це діло дипльоматії запобігати такому лихові. В останніх двох тижнях вона виявила максимальні зусилля, щоб оминути катастрофи.

Але в 1914 році дипльоматія своєї місії не виконала і після закінчення війни найбільш зненавиджена була саме вона — ця законна, але таємна мафія. Її обвинувачували у тому, що працюючи без відповідної контролі, ховаючи від світа свої махінації, вона створює сприятливий ґрунт для людей злої волі, веде свої небезпечні інтриги, кидає один нарід проти другого у запеклу ворожнечу. Загальне гасло по війні було: геть з таємною дипльоматією!

Ліґа Націй мусіла рятувати ситуацію. Її засідання мусіли бути відкритими для всіх, її голос мав лунати на цілий світ. І дійсно на початках Ліґа була немов якимсь супер-парляментом світа, а її ґенеральний секретар — неначе премієр-міністром цієї супер-держави.

На першій Асамблеї (Загальному Зібранні) у 1920 р., коли саме доводилося мені боронити серед таких розпучливих для нас обставин кандидатуру України, зїхалися найвидатніші діячі всіх країн. Лунали промови Леона Буржуа, Мотти, Вівіянія, Сесіля, Нансена, Падеревського... Але на цій Асамблеї міністрів закордонних справ було таки ще не багато. Від Франції приїхали люди першорядні, але до тодішнього уряду вони не належали. Де далі тим більше стали цікавитись Асамблеями та Радою Ліґи Націй міністри закордонних справ і самі голови урядів. Побували там і Мекдональд і Еріо і Бріян і Штреземан і Остен Чемберлен і Тардіє та багато інших видатних діячів сучасної Европи і цілого світа.

Красномовність, особливо за часів Бріяна, була у Лізі надзвичайна. Але буваючи майже щороку на цих зібраннях, помітив я вже між 1928 та 1930 роками велику зміну: самого Бріяна, рідко зустрічного промовця, що вмів суґестивно впливати на свою авдиторію та виявляти велич свого розуму (це не виключало його помилок) — у 1930 році не можна було вже пізнати. Від його надхнення зперед двох літ майже нічого не лишилося. Діло не тільки в тім, що він постарівся, що серце його ослабло, але в самих обставинах життя Ліґи: ідея вже почала себе яскраво дискредитувати.

Ліґа Націй ставала щораз менше і менше ідейним міжнароднім центром, все більше — зїздом закордонних міністрів цілого світа, які тут вирішували тисячі справ. Ліґа Націй стала справжнім міжнароднім ярмарком.

Промови ставали щораз сухіші, зацікавлення до загальних дебат впало, зате всі зрозуміли, що найголовніше не те, що діється в пленумі чи навіть у комісіях, а кулуарні розмови при Лізі, розмови, що провадилися в прославлених готелях Женеви, у проходах над ...рівним озером, у прогульках у гори. Там удвійку, у трійку і цілими групами міністри вирішують чи підготовлюють вирішення найважливіших справ світа. Журналісти вже менше сидять на зборах Ліґи, зате ганяються за делегатами, бажаючи коли не довідатись, то бодай вгадати зміст їхніх розмов.

Не всі ці справи, мали пряме відношення до денного порядку Ліґи, а коли й мали, то й тут важніші справи вирішувались підчас сніданків та обідів, в канцеляріях Секретаріяту і вже в готовому вигляді переходили до комісій чи на пленум. З роками виробилась на цих засіданнях трафаретна процедура, добре відома постійним відвідувачам Ліґи, створився своєрідний ритуал, що його конче треба було перейти та який втратив свою душу. Тільки в рані, коли в кулуарах до згоди не приходило, виникала дискусія, коректна, але часом дуже жвава і гостра. Тоді це звалося „une grande journée", і всі збігалися і слухали промовців, коментуючи кожне їх слово на десять ладів.

Але всеж і Ліґа Націй отої таємної дипльоматії таки не знищила, бо й знищити її неможливо: і внутрішнє громадське життя вимагає особистого попереднього порозуміння між діючими особами. Коли їх розмова ведеться прилюдно, кожний з них оглядається на свої маси, на сторонні амбіції і т. д. До згоди таким робом прийти тяжко. Отже у ще більшій мірі це торкається міжнародніх відносин.

Але Ліґа Націй привчила керманичів закордонної політики таки більше рахуватися з настроями мас, частіше звертатись до них з промовами, з поясненнями, з повідомленнями, з ... навіть ті держави, що вийшли з Ліґи, в широкій мірі додержуються цієї нової практики.

Але найголовніше та безспірне значіння ... істнування Ліґи для дипльоматичної техніки полягає у встановленні безпосередніх зустрічів між керманичами закордонної політики ... Нормальні дипльоматичні звязки через ... послів не можуть заступити цих безпосередніх розмов між відповідальними людьми. ... можливі і без Ліґи, але для відвідин одного міністра у другого потрібна довга підготовка, заторкнені амбіції і саме коли відносини ... ються, коли такі зустрічі особливо ...

вони стають іноді просто неможливі. Ліга Націй, відштовхнувши від себе Німеччину, Японію, зразивши до себе Італію, у переконанні, що цим вона боронить справу мира, на ділі цим дуже його загрозила: саме в цю хвилину, коли відносини в центральній Европі так загострились, ці безпосередні розмови, моглиб запобігти найкраще катастрофі.

У Женеві, на політичному ярмарку, ці зустрічі навязувались самі собою. Звичайно там, де повстають основні і непереможні розбіжности, і ці зустрічі нічого не поможуть, а проте це важливий технічний засіб, що веде бодай до взаємного зрозуміння, до безпосередніх висловів, до проявлення доброї волі.

Над Леманським озером можна було бачити відразу найвидатніших політиків цілого світа. В самому факті цих зіздів безперечне значіння Ліги, далеко реальніше, ніж принцип колективної забезпеки.

В цьому і найбільше в цьому полягало і для нас значіння Ліги Націй, бо цей „ярмарок" давав нам одиноку можливість зробити те, що при інших обставинах булоб багато важче: це дало нам можливість, особливо за останніх десяти років, поставити твердо на міжнароднім форумі справу України як одну з важливіших проблем сучасного світа. В майбутньому це нам пригодиться.

Але використовуючи і саму Лігу Націй і ті установи, які довкола неї повстали для наших цілей, ми ніколи не мали і в думці безоглядно годитись з усіми її принципами та особливо з усіми її рішеннями. Ми ніколи не забували, що це все таки союз людей і держав, що хотять зафіксувати, зберігти ті міжнародні відносини, що їх створили переможці. Миж переможені і покривджені, де для Української Державности нема місця, миритись не могли. Ми в Лізі були вічними протестантами.

Олександер Шульгин.

* * *

На бажання п. Олександра Шульгина вважаємо своїм обов'язком льояльно зазначити, що в останніх двох його статтях на тему „Місія Симона Петлюри" ми перевели деякі такі зміни у тексті рукопису, які викликують застереження Автора (м. і. щодо характеристики побуту німецького війська на Україні у 1918 р.). На своє виправдання можемо тільки зауважити, що 1) почерк п. Олександра Шульгина належить до найтрудніших, з якими приходиться редакторові, що правда уже до всяких рукописів, стрічатися; 2) стаття була така широка, що необхідно було її скоротити і 3) статтю було передбачено на роковини смерти С. Петлюри, але спізнилася і тому не було вже змоги відкласти її поза травень, щоб листовно порозумітися з Ш. Автором.

Редакція.

ГЕНЕРАЛА СЕДІЛЛЯ ЩЕ НЕ ВЗЯЛИ В ПОЛОН.

Хоч мексиканський уряд нераз заповідав, що сподіється небавом зловити ґен. Седілля, він все ще є на волі.

Уряд заперечує поголоски, що до тепер ще не здавлено повстання.

З польської преси.

„Хто може бути наслідником Коновальця?"

У виленському „Слові" (ч. 152, з 4-го червня ц. р.) появилася друга частина розмови з колишнім начальником відділу для справ національностей при міністерстві внутрішніх справ, Генриком Сухенек-Сухецьким. (Першу частину зреферували ми в передостанньому числі „Діла"). У цій, другій частині п. Сухенек переповідає більш-менш історію та діяльність ОУН не виходячи зрештою поза факти і тон відомі нам з польської преси. Він теж думає, що єдиним завданням політики полк. Коновальця було за всяку ціну не допустити до українсько-польського співжиття в Галичині та північно-східних землях. Ця думка, як і багато інших з дійсної тої розмови, відгонить доволі великим примітивізмом, який тимбільш вражає у людини, що стояла на високому становищі, особливо на становищі, на якому можна було мати змогу багато знати.

Твердить п. Сухенек, що декларація мін. Перацького з січня 1932 р., договір про ненапад з Совітами та польсько-німецьке порозуміння були великим ударом у політику полк. Коновальця, що полк. Коновалець „ставався зайвий".

„Все те спричинило, що мусіли прискнути й останні надії організації Коновальця. Залишилися для українців у краю два виходи: або почати збройне, безнадійне повстання проти Польщі, або почати балачки з поляками. Вибрали те друге. Лист митрополита Шептицького, виданий після вбивства мін. Перацького і вбивства дир. гімназії Бабія, як теж процес убивців мін. Перацького у грудні 1935 року — протверезив мозки і дозволив довести до знаменних виборів до парляментарних тіл у 1935 році. Це були історичні моменти. Момен-

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 7

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

НЕДИПЛЬОМАТИЧНИЙ ПОЕТ.

Крик душі Чаадаєва — це був крик холодного глядача, фільософа, крик душі Франка — це був крик поета й діяча, якому карлики під шкуру вбивали тисячі більших і менших шпильок. Чаадаєв бував у великопанських сальонах, театрах, клюбах; довкола нього — каже Герцен — вертівся „вихор лиць", а він „вередував, робився чудним, відчужувався від товариства, не міг його покинути, потім сказав своє слово — знову замовкав, знову ставав химерним, незадоволеним, роздраженим, знову тяжив над московським товариством і знову не покидав його"*). А яким іншим був наш Франко! Він не знав сальонів, клюбів, у театрі бував рідко, та й не в льожі, не в добірнім товаристві; його життя пливло в убогій хаті або в редакції; його слухачами не були, як у Чаадаєва, дами, обвішані золотом і брилянтами, лисі сенатори, генерали, сита молодь; його слова йшли з газет, журналів, до широкої юрби; його слухачами були селяни, робітники й голодні студенти; він не шліфував слів з холоднокровністю, з надумою, у гарнім кабінеті; у нього не було часу й спромоги бути вередливим і чудним; у нього слова росли й росли на клаптиках паперу, що все свіжі появлялися на вбогім його столі; його слова росли годовані його кровю і жовчю. Через те й його слова в „Nieco o sobie samym" сказані не дипльоматично, без рукавичок, різко.

Франко, як журналіст, публіцист, політик мусів часто виступати проти видних і впливових людей, а що був він гострий на язик і любив добре поглузувати зо своїх противників, то мав чимало ворогів, які, де треба було, вміли пошкодити йому. Не дивота, що коли Франко кандидував до сойму 1895 року чи до парляменту 1897 року, то вони повалили його, хоча селяни йшли за ним лавою; що не допустили його до університетської катедри, хоча сенат був за ним і ніхто більше від нього не мав права на неї. Не треба одночасно забувати, що Франко в очах галицького суспільства був єретиком, червоним радикалом, соціялістом, небезпечним агітатором, і що правовірні льояльні, мирні громадяни чимало страхалися його ідей, його впливів і кидали йому під ноги колоди, та як була нагода, ще й вбивали не одну гостреньку шпилечку під шкіру. А що у своєму житті Франко чимало зустрівав людей підлих, безхарактерних, що шукали в патріотизмі наживи, ріжного сорту перевертнів, а душа його була вражлива, нерви витончені, то ясним буде його конфлікт з українською інтелігенцією, головно галицькою, що і знайшов свій яскравий вираз у „Nieco o sobie samym".

На сповідь Франка прийшла проповідь „Діла". 13 травня 1897 р. в числі 97 „Діла" появилася передова стаття без підпису п. з. „Смутна поява". Вже після появи цієї статті було загально відомо, що її автором був посол Юліян Романчук. Тепер знаємо, що на жадання д-ра Щурата Романчук читав свою статтю співробітникам „Діла" (ред. Іван Белей, М. Струсевич, І. Березинський, д-р Щурат), що стаття була писана в різкій формі, і що її вістря значно притупили ці співробітники**). Як би там не було все-ж дивно, що і в тій формі, в якій стаття появилася, вона була видрукована в „Ділі".

(Далі буде).

*) А. И. Герценъ, ч. iii [?]

**) Д-р В. Щурат. Франко „Іван Вишенський" [?], ст. XII.

ти, що могли би бути важним кроком уперед на шляху розвитку польсько-українського співжиття."

На запит, як треба схарактеризувати полк. Коновальця, п. Сухенек відповів:

„— Гадаю, що після того всього, що про нього писали та що доказали на процесах, то я як поляк і дотого діяч з 1905-го року, і далі як такий, що має багато відомостей з часів мого урядування чи то у штабі чи в міністерстві внутрішніх справ, можу сказати тільки одне: — Це був тип з великим спритом та організаційним хистом. З великими амбіціями і може гому не далекозорий політик, але на щодень — чому ні."

Співробітник „Слова" поцікавився, хто може бути наслідником полк. Коновальця на становищі провідника ОУН.

„— На це питання — сказав п. Сухенек доволі важко відповісти. Попри Коновальця були одиниці тієї міри, що Грибівський-Урбан, Ярослав Барановський (той, що вомлів у Роттердамі), Роман Сушко і багато інших меншого значіння. Знав я одного — але він вже не жиє. Найімовірніше — наслідника не треба буде, бо загальною консеквенцією, не тільки смерти Коновальця, мусить бути упадок організації того типу, яким була ОУН.

Вкінці п. Сухенек на запит, що могло бути причиною, що большевики вбили полк. Коновальця; висловлює здогад, що могли в цьому відіграти якусь ролю японсько-китайські події та теперішне положення на Великій Україні.

В. В. про „стан посядання".

У тижневику „Зврот", органі т. зв. „Фронту Морж" (ч. 23, з 5-го червня ц. р.) появилася стаття п. н. „Чи не можнаб заглянути глибше?", підписана буквами В. В. З уваги на те, що стаття появилася в офіційному органі „Фронту Морж" не треба мабуть пояснювати, хто криється під тими буквами, щоб забрати слово у моменті, коли в Польщі йдуть балачки про якусь консолідацію, про сильний та авторитетний уряд, про якусь одностайну національну політику у відношенні до меншин.

Пан В. В. твердить, що теперішня Польща має тих самих ворогів, що й колишня, тільки ті вороги сьогодні сильніші та багато небезпечніші.

„Колишня Польща мала свої національні меншини і мала бути, які вони викликували, мала Гонтів і Залізняків, що стояли на їх чолі. Мала теж і Вишневецьких, що заводили дуже упрощений порядок. Чи сьогодні ніхто не бачить кандидатів на їх наслідників? Чи з довгих, важких і таких дуже коштовних досвідів витягнув хтонебудь достаточну науку?"

Пан В. В. пригадує, що кілька літ тому написав був довшу статтю про „сумні відносини у Східній Галичині", але цензура сконфіскувала найсуттевіше місце тієї статті. А тепер, „по кількох літах збирається у Львові група найповажніших людей, прихильних урядові, які стверджують, що польщина на сході щораз більше відступає." Отой уявлений, байдуже: в добрій чи злій вірі, „відступ польщини" дуже лякає пана В. В. Він пише:

„Одного дня та в однім часописі я вичитав вістки: про волинське село, залите большевицькими плахтами на день 1-го травня, про обєднання німців, що зголосили те польській владі, та про домагання „освоєних українців", що розбивають єдність і споєність держави. Як долучити до того жидівську справу, сьогодні менше виразну, але неменш небезпечну, то мимоволі виринає питання, чи цього не за багато на раз? Чи в періоді навіть найслабшої влади хтось відважився був виступити з такими домаганнями?

Далі п. В. В. ще більше „страшить" виказуючи при цьому нібито незарадність влади і польського громадянства:

„А громадянство, особливо та його „міродайна" частина і туба, що за нього промовляє? Жалюгідна! Сміється і плаче, тішиться і нарікає, все малощо не одночасно. Ми стратили кількасот тисяч гектарів землі при чулій опіці — зробім віче! Українці опановують Львів — завяжім комітет. Коли втрати стануть ще більші — зробім свято, а як буде ще гірше — поставимо памятник! А спішімся при цьому, щоб не бракло нам місця, бо німці й українці замість ставити памятники, ту землю „ревіндикують", замість ухвалювати резолюції — поступають у праці."

Нічого нового п. В. В. не сказав та й годі з тієї статті виміркувати, якої конкретної програми він тримався би, прийшовши знову до влади. Зворот про те, що з історії треба вчитися, вказував би на деяку ревізію його давніх протиукраїнських поглядів, так само зворот про потребу рахуватися зі статистичними даними. Добра є теж його нехіть до „освоєних" українців. З другого боку маємо цілу низку увах, які цій лібералістичній тенденції заперечують та пахнуть аж надто програмовими тезами давнього бльоку Хієно-Пяста. Стаття взагалі хаотична і не має характеру програмової заяви.

З українського життя у Празі.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ Т-ВА ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ШКОЛАМ У ЧСР.

Дня 31-го травня ц. р. в їдальні інтернату української гімназії відбулися річні загальні збори Т-ва допомоги українським школам у ЧСР. Після звітів з діяльности загальні збори висловили подяку за велику працю і прихильне відношення до Т-ва радникові А. Берінґерові та радникові Й. Урбанові та вислали привіти президентові держави д-рові Е. Бенешові, голові уряду д-рові М. Годжі, міністрові освіти д-рові Е. Франке та голові сенату д-рові Фр. Соукупові.

Загальні збори вибрали на найближчі три роки до Управи Т-ва: майора Ф. Заплетаря, проф. Н. Григорієва, інж. М. Свилана та І. Найдуха. До Ревізійної Комісії вибрали знову проф. М. Тимченка, інж. М. Яремина й інж. Р. Каратницького.

Після загальних зборів всі присутні оглянули будову гімназії та інтернатів

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ ПІДКАРПАТСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ПРАЗІ.

В половині травня ц. р. відбулися у Празі надзвичайні загальні збори Союзу підкарпатських українських студентів. Найважнішою точкою порядку нарад була зміна назви „руський" на „український" у назві Т-ва та в означенні урядової мови, що ухвалено по рефераті студента Ю. Кене.

По рефераті про сучасний господарський стан на Верховині, було на порядку дня іменування почесних членів. Іменований почесним членом за його особливі заслуги для поліпшення соціяльних обставин високошкільних студентів Підкарпаття директор д-р Микола Долинай, голова Студ. Доп. Фонду ім. кн. Корятовича в Ужгороді.

По уступленні дотеперішнього голови вибраний головою Степан Бреза.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 8. червня (27. травня) 1888.

ПАРЛЯМЕНТАРНИЙ КЛЮБ.

В 1888-ому році було у віденському парламенті пять українських послів. З них один, Василь Ковальський, вийшов як кандидат Центрального руського комітету, один, о. Іван Озаркевич, вийшов як самостійний кандидат і трьох — Ксенофонт Охрим[овичъ], о. Корнило Мандичевський та о. М. Сінгалевич — були т. зв. митрополичими кандидатами. Пос. Василь Ковальський вступив до німецького клюбу, четири інші посли створили „руський клюб". Коли в 1888-му році підчас дебати над горівчаним податком голова клюбу о. Озаркевич вимагав від членів клюбу, щоб вони станули в опозиції до уряду, а вони на це не погодилися, о. Озаркевич розвязав клюб. Про все те пише в передовій статті „Діла" його віденський кореспондент.

ІНСПЕКТОР ЙОСИФ КЕРЕКЯРТО.

В окремій статті зібрало „Діло" цілу низку подвигів інспектора львівської шкільної округи, Йосифа Керекярта, що безправно заборонив уживати української мови на шкільних конференціях. Він створив під фірмою окружної шкільної ради, не маючи до цього правних підстав, конференційні кружки, бо хотів мати в них повний вплив на учителів та повну змогу успішної боротьби з українською мовою.

ХТО СЕРЕД НАС ЗБАГАЧУВАВСЯ?

В довгій статті п. н. „З коломийського підгіря" читаємо:

„Візьмім Березів Нижний, село, що нараховує до 300 хат. Перед 1848 роком було три жидівські родини, нині є до питнацять, дуже численних. Маєтковий стан: жид, що зайшов у 1848 році з Коломиї, привіз до села 50 зр. тай жінку. Нині має чотири дочки і двох синів. Сам може мати маєтку до 50.000 і 400 моргів полонини. Старші два зяті по 20.000 маєтку що найменше, два молодші по 10.000, старший син найменше 20.000, а наймолодший, що торік оженився, 5.000 зр.

НА ВИПАДОК МОБІЛІЗАЦІЇ...

„Царським указом поділили цілу европейську Росію на 535 военних округ, щоб тим лекше можна було перевести, на випадок потреби, мобілізацію. Ці округи діляться ще на три частини: вищі, середні і нижчі. Вищих округ є 199, комендантами тих округ мають бути полковники. Середніх округ є 210, нижчих 126, їх комендантами є підполковники. В 9-ти округах вищого ряду, особливо важних, до яких зараховуються округи: петербурська, московська, харківська, київська, одеська, виленська, варшавська, казанська тифліська, будуть додані комендантам помічники в ранзі підполковників".

З ЖИТТЯ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" У ПРАЗІ.

Загальні збори читальні „Просвіти" у Празі відбулися 22-го травня. Зі звітів видно, що не вважаючи на припинення на деякий час праці, Просвіта все-ж проявила значну діяльність. Відбулося 8 сходин управи та 24 членських сходин. Пять членів підготовлено до іспитів з горожанської школи. Просвіта співпрацювала при влаштовуванні ріжних національних свят.

Після звітів вибрали таку управу: голова Андрій Бора, перший заст. голови Мартин Шімац, другий — Василь Лученець, секретар Лозан, заступник Михайло Штімац, скарбник Січик, бібліотекарка Будкова, господар Гайник, члени Анна Гичка, Гафа Дуда, Фурдь і Кравчич. Ревізійна комісія: голова д-р Ст. Росоха, члени: Татинець та Галай.

Вирішено з нагоди ювилею 70-літнього істнування Просвіти у Львові вислати Головній Управі привітальне письмо з побажанням дальших ще кращих успіхів.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОГО МОРЯ.

Заходом Української Академічної Громади, Союзу Українських Підкарпатських Студентів, Української Громади, Просвіти, Академічного Хору і Союзу Пластунів відбулося у Празі 26-го травня ц. р. Свято Українського Моря. (У. Т.)

—o—

По широкому світі.

У північно-західній Індії дійшло знову до кровавих боїв з повстанцями Факіра з Ипі.

Чеське військо переводить ревізії у клюбах судетсько-німецької партії.

На Джемейці страйкова ситуація загострюється: дійшло до нових сутичок з поліцією.

Французька мандатна влада виселила з Сирії на Мадагаскар великого муфтія Палестини. Серед мусулман велике обурення.

—o—

ПІДЧАС БОМБАРДУВАННЯ АЛІКАНТЕ ЗГИНУЛО 70 ОСІБ.

Як подають з Валенсії, підчас вчорашнього національного налету на Аліканте згинуло 70 осіб, ранено 32.

Не залишай воза без надзору!

З природи і життя.

Роковини великої катастрофи.

30. ц. м. мине 30 літ як 30. червня 1908 р. в непролазній тайзі енісейської губернії на Сибірі 800 км. від м. Туруханська упав найбільший метеорит, який знає людська історія. Ніхто не видів на власні очі таємного гостя з міжпланетних просторів, бо зараз підчас упадку на землю його проглинула земля. Але про його величину можна здогадуватися на основі великого числа проявів, які він викликав у ріжних околицях нашої землі.

На місці упадку.

Метеорит зі страшним шумом упав на землю, звідкіля піднявся велитенський огненний стовп висоти 20 км. Пожежа випалила довкола того місця великі простори лісу. Шум від упадку було чути на 500 км. довкола. Метеорит по упадку зникнув у глибині землі і досі не вдалось його віднайти, хоча багато експедицій його шукало. Ті експедиції не можуть навіть дійти до місця упадку, бо воно лежить в далекій неприступній тайзі і до нього нема жадної дороги. Єдине, що вдалося досі зробити, це досліди місця упадку літаками. З літака видно серед густої тайги саму площу без ліса ширини на яких 10 км. Крім того головного місця, де впала найбільша частина метеориту, довкола є ще багато ям-кратерів, що видно повстали наслідком зудару менших відприсків метеориту.

Тільки видно при дослідах місця упадку літаками. Але й такі досліди є дуже трудні, бо густа сибірська тайга не дозволяє літакам ані ніде осісти, ні навіть знизитися.

Цей таємний метеорит, що пірнув углиб землі, інтригує ще сьогодні геофізиків і астрономів. Щойно недавно московський астроном Астапович зібрав вислідки ріжних дослідів ріжнородних проявів, які спричинив упадок згаданого метеорита-велитня у ріжних сторонах Землі.

Землетрус і повітряні хвилі.

Упадок сибірського метеориту викликав велике потрясення земної поволоки та атмосфери у ріжних місцях нашої Землі, де їх записали відповідні дуже прецизні прилади.

У ріжних місцевостях збільшився атмосферичний тиск, по якім виступила обнижка тиску повітря і так напереміну. Щойно 21 літ по упадку сибірського метеориту учений Кіеф впав на думку, що дивні колихання атмосферичного тиску були у звязку з упадком метеориту. Англієць Іппль, директор геофізичної обсерваторії в Кю оголосив в 1930 р. свої досліди над атмосферичними хвилями, зареєстрованими апаратами пяти англійських стацій у хвилині упадку метеорита. Він виказав, що такі самі дивні зміни в тиску повітря виступили і в інших пунктах нашої Землі, де їх занотували відповідні апарати, як нпр. в Петербурзі, Берліні, Копенгагені, Загребі, Грінічі, Батавії та Вашингтоні. Повітряна хвиля, викликана спадком метеориту мала скорість 318 метрів на секунду. Фізикогеологічна стація в Почдамі помітила дивне явище: там записали дві повітряні хвилі. Одна прийшла просто із Сибіру, друга 30 годин пізніше. Значить, ця друга повітряна хвиля оббігла довкола Землю і ще була настільки сильна, що її відчули вдруге у Почдамі.

Упадок метеориту викликав також потрясення землі, які записали сейсмографи, що находяться у більших містах. Землетрус, викликаний упадком сибірського метеориту, записали апарати навіть таких далеких місць як Тифліс у Кавказі і Єна.

Світляні явища.

Вночі по упадку метеориту в Европі було видно на небі сріблисті хмаринки. Небо було таке ясне, що в м. Гайдельбергу в Німеччині славний астроном М. Вольф не міг виконувати фотографій звізд. В саму північ можна було читати в околиці Чорного Моря.

Гіпотеза Іппля.

Іппль поставив гіпотезу, на основі якої сибірський метеорит був малою кометою, якої хвіст складався з космічного пилу, а ядро з рою метеоритів. За його гіпотезою, коли ядро комети зударилось зі Землею на Сибірі, то її хвіст зложений з пилу, розпорошився на полудневий захід над Европу, даючи згадані світляні явища. Пил мав би находитися у вищих верствах атмосфери. На потвердження своєї гіпотези наводить Іппль факт, що в той самий майже час, коли впав сибірський метеорит, впав маленький каменистий метеорит в околиці Києва.

Колиб упала комета...

При наукових розглядах таємниці сибірського метеорита і метеоритів взагалі, насувається питання, що булоб, якби Земля зударилась з якоюсь кометою. У відповідь на це кажуть учені, що якби Земля зустрінулась з „хвостом" комети, тоді їй не загрожує ніяка небезпека. Можливо зрештою, що Земля уже нераз переходила через прозорий, зложений з ніжного космічного пилу хвіст комети.

Інакше, колиб Земля зударилась з ядром комети. Коли гіпотеза Іппля є правдою, тоді легко собі уявити, які з цього булиб наслідки для Землі, коли такий розмірно невеликий сибірський камінь-метеорит викликав на Землі так багато змін!

Два дослідники, співробітники британського музею в Льондоні обрахували, що якби сибірський метеорит упав був на 4 години 47 мінут раніше, то місцем його упадку булаб не дика, пуста сибірська тайга, а міліоновий Петербург! Ясно, що по ньому лишилась би тоді лиш гора румовища, перемішана з рештками міліонів мешканців цього великого міста. Не виключене, що і вся історія Европи виглядалаб інакше, якби згинула була у Петербурзі вся царська родина і всі ті, що організували війну у 1914 р.

примітивний; сонце-ж може нам дати такі велитенські засоби дешевої і могутньої енергії.

Як видно з цього, хеміки не передбачують в найближчій будуччині якихсь основних змін, вони віщують лише постійний, ступневий розвиток на ріжних ділянках життя. Цей розвиток буде йти дорогою постійної еволюції, а не якихсь наглих революцій.

—o—

ХЕМІЯ ЛЮДСЬКОГО ТІЛА.

Як це дослідив у 1919 р. німецький фізіольог Гак, у склад людського тіла входять такі первні в процентах: 62,43 проц. кисня; 21,15 вугля; 9,86 водня; 3,10 азоту; 0,95 фосфору; 0,23 потасу; 0,16 сірки; 0,08 хльору; 0,08 соду; 0,027 магну; 0,014 йоду; 0,009 флюору, 0,005 заліза; 0,002 брому; 0,001 алюмінію, 0,001 кварцу, 0,001 мангану.

В 1931 р. до того числа 18 первнів з яких хемічно збудоване тіло людини, додали дослідники ще такі первні: арсен, бор, цез, мідь, літ, род, рубід, цинк, хром, кобальт, оливо, молігден, цину, титан, ванад і срібло. Крім цього можна часто в тілі людини найти дер золото, ніот і тенталь. Так на всі знані досі 92 хемічні первні 38 входить у хемічний склад тіла людини.

ВОДЯНИЙ ШЛЯХ БАЛТІЙСЬКЕ — ЧОРНЕ МОРЕ.

Відвічний проект середньо-европейських народів є вже на дорозі до реалізації. Чехословаччина має тепер намір приступити до будови каналу Одра-Дунай, Німеччина канал Рен-Дунай. Оба канали мають на оці влекшити обом цим промисловим краïнам доступ до балканських країв. Польща гадає зарадити такій конкуренції через будову каналу Сян-Дністер. Польський водошлях Балтійське — Чорне Море був би найкоротшою сполукою обох морей і мав би яких 1900 км., з чого на Польщу випадалоб би 315, а на Румунію 215.

ЖИТТЯ У 2000 Р.

Багато людей цікавиться питанням як буде виглядати життя у недалекій будуччині. Питання це цікавить і письменників (Верн, Велс), лікарів, суспільників, хеміків та ін. Ось нпр. недавно директор великого німецького хемічного підприємства „І. Г. Фарбеніндустрі" запросив своїх співробітників списати свої думки про вигляд життя у 2000-ім році і дістав 40 відповідей на ту цікаву тему, видав їх друком у спільному томі.

Авторами тих відповідей є переважно хеміки, тому вони описують майбутні удосконалення життєвих обставин майже виключно зі свого фахового, хемічного становища

Штучні сировини.

Вони кажуть, що штучно випробовані продукти майже цілком усунуть такі вживані тепер натуральні сировини як кавчук, шовк, вовна, бавовна і т. п. Згадані хеміки віщують також великий розвиток радіотехніки. Цією дорогою можна буде пересилати в найвигіднійший спосіб на всяку віддаль відомости, образи, а навіть енергію. Люди винайдуть новий спосіб витворювання світла, безпосередньо із хемічних реакцій. З тим моментом втратять ціль свого істнування сьогоднішні великі електрівні з вугляним паливом. З вугля витворюватимуть хемічно легкопальні олії як нафта, бензина і т. п.

Сонце дасть енергію.

Хеміки „І. Г. Фарбеніндустрі", автори згаданих пророцтв, звертають знов свої очі на сонце, що має стати невичерпаним джерелом енергії для людства. Сьогодні ми користаємо з цих засобів тепла і світла в спосіб незвичайно

Сторінка без політики.

Оригінальні лови у бразилійських джунглях.

Лови з крісами, чи взагалі пальною зброєю в диких околицях ріжних країв — це зовсім буденна річ. Зокрема ріжні багаті аматори ловецтва виїздять на лови, користуючись ріжними технічними уладженнями й таким чином лови в джунглях відбуваються тоді у справді комфортових умовинах. Та найбільш емоційні лови уладжують ріжні індіянські племена, які зовсім не користуються пальною зброєю, лиш уживають у найнебезпечніших умовинах білої, ручної зброї. Одну подію з таких ловів оповідає німецький подорожник Карло Ганс Редер.

Коли я колинебудь згадаю Сашу Сімеля, негайно приходить мені на думку американський фабрикант консерви з Шікага, з яким я стрінувся одного разу в Ассамі. Багатий американець приїхав туди полювати на тигра. Він мав грошей як полови й одно подорожне бюро зорґанізувало для нього велику облаву. Коли лови почалися, багач сів на слона й більш, як сто тубільців-наганячів наганяло тигра просто на нього. А що він був справді добрим стрільцем, то для нього було дрібницею поцілити дикого кота з віддалі сто кроків. Цього вечора заявив американець, попиваючи „віски-сода" огірчено:

„Направду, я уявляв собі, що лови на хижака куди більше емоційні".

З БРИТВОЮ НА ЛОВИ.

Рік пізніше стрінув я у Мато Гроссо в пущі Бразилії Сашу Сімеля. Саша Сімель є справжнім ловцем яґуарів із покликання. Бразилійці називають яґуара „ель тіґре". Той хижак важить іноді більше, як 150 кґ. і хижацтвом зовсім не гірший від тигра. Саша Сімель не їде на лови з крісом, лиш зі списом довгим на 7 стіп. На кінці того спису прикріплене гостре, як бритва обоюдне вістря. Зовсім оригінальний спосіб ловів, але при тім вимагає він відваги, сили й нервів. Думаю, що Саша Сімель ніколи не нарікав, що такі лови не давали йому емоцій.

Одного вечора оповів він мені, яким чином він попав на той спосіб ловів.

„Йоакім, мій товариш ловів, кватоіндіянець показав мені одного разу, як ловці його племени полюють на „ель тіґре". Ніколи не бачив я нічого більше емоційного та жахливого. Від того часу закинув я зовсім кріс підчас ловів на яґуара.

„ЗАЛИШІТЬ КРІС ДОМА".

Кілька днів пізніше запросив мене Саша Сімель до товариства на лови. — Ваш кріс залишіть спокійно в таборі — заявив мені при тім. Я послухав його, хоч не дуже радо. З трьома гончими собаками вибралися ми в дорогу крізь дикий праліс. Три години пізніше пси попали на слід і ще пів години пізніше озвалося їх завзяте брехання. Ми підійшли ближче, обережно, бо терен був дуже важкий і в кожнім менті небезпечний кіт-хижак міг вирінути з гущавини й кинутися на нас. Його дике й люте муркотіння доходило вже до наших вух.

Коли ми так продиралися крізь гущавину, в одним менті мені стало досадно, що я залишив кріс в обозі. Що-ж зможе вдіяти Сімель із своїм примітивним списом, коли яґуар раптом вискочить і кинеться на нас.

СТРІЧА З ХИЖАКОМ.

Саша ввесь час мовчав. Його дужа постать була легко похилена і він давав мені лиш незамітними порухами руки знак: іти за ним. Ми підкрадалися під розбите громом велитенське дерево й тоді побачили нашу добичу.

Яґуар муркотів на широкім конарі одного дерева і нащуривши свої короткі вуха, притиснув свою гадючу голову до кори. Це був величезний, сильний хижак. Його лють можна було пізнати по тім, як він своїм хвостом наче батогом стинав листя з гіль.

— Стійте! — шепнув мені Сімель.

Він схопив спис обома руками і йшов поволі на яґуара. Дикий кіт став ще голосніше муркотіти й вити. Собаки брехали завзято... Коли Сімель станув десять кроків перед хижаком, той кинувся на нього. Я бачив, як тіло Саші стужіло, як спис похилився, щоб приготовитися на зудар із 150 кґ. смертеносних мязів, клеваків і кіґтів. І відтак гостре як бритва вістря спису попало в горло яґуара і щезло аж до деревища у пругастім тілі.

Секунду здавалося, що сила наступу хижака роздавить Сімля. Але йому вдалося просто з надлюдською силою вминути розгін скоку і придержати яґуара списом три кроки біля себе на землі. Та „ель тіґре" ще не був мертвий. Він боровся далі з небувалою розпукою і заїлістю якогось сатани. Лапами намагався він зломити держак спису, зубами хотів його прокусити, словом оскаженілий добував зі себе всіх сил, щоб позбутися з тіла смертельної зброї.

Сімель напружив всі свої сили й іноді оскаженілий кіт підносив його просто в повітря разом із списом. Але вістря вбивалося все більше і більше у груди яґуара, якого рухи починали слабнути, аж вкінці він судорожно підскочив і повалився непорушно на землю. З горла бухнув струм крови.

СМЕРТЕЛЬНИЙ ЖАХ — ЦЕ НАЙБІЛЬША ЕМОЦІЯ.

Сімель скупаний у власнім поті, одначе при тім усміхнений витягнув бритву-спис із тіла яґуара, глипнув ще раз на мертвого хижака і відтак із вдоволеним усміхом відкинув зброю на бік.

— Можете підійти !Ель тіґре вбитий!

Коли ми по якомусь часі верталися до нашого обозу, запитав я Сашу Сімля, чи він ніколи не відчуває страху при таких ловах, узброєний лиш списом.

— Ніколи? — усміхнувся Саша. — Можу вам зовсім щиро признатися, що мені за кожним разом волосся дубом стає зі страху... Але це саме й робить такі лови цікавими й емоційними. Автім те, що можуть індіяни, мусять теж і білі вміти.

Через сварку з жінкою, став самітником.

Люди, які швидко й несподівано на щонебудь рішаються, дуже часто не додержують таких наглих постанов. Та що й у такім випадку бувають виїмки, про те свідчить найкраще подія, яка вже давно трапилася в Герефільді (Англія).

Джордж Вудлей посварився одного дня перед 25 роками зі своєю жінкою і тоді рішився її покинути. Від тієї пори мешкає він недалеко свого давнього мешкання, як самітник. Від часу того „розводу" з жінкою, він навіть з нею не говорив. Вудлей живе собі в хатині, що він собі її сам у лісі з дерева й кусків бляхи побудував.

Одному з принагідних відвідувачів оповів той шістьдесятьсімлітній чудак пригоди свого життя, одначе при тім не подав він ніяких точніших пояснень, що колись вплинуло на його дивне рішення.

— Я мав тоді добре платну посаду у громадськім уряді в Уксбріджі — оповідав самітник — та був, як і моя жінка ревним членом Армії Спасення. Двацять літ жив я з жінкою і з дітьми в якнайбільшій згоді. Перед двацятьпяти роками я посварився з жінкою і покинув її. Від тієї пори живу сам один у лісі в цій хатині, що я собі її сам побудував. Ніякої платні тепер не маю і вдержуюся лиш із тих милосердних датків, що мені їх люди дають за ріжні дрібні прислуги.

Крім того оповів ще Вудлей, що він бачить іздалеку свою жінку й дітей, одначе не має з ними найменших звязків, хоч всього кілька кільометрів теперішня хатина віддалена від давнього дому. Самітником хоче він теж і померти. На інші питання цікавого гостя не давав ніякої відповіди. Не цілу англійську милю від ліса живе брат Вудлея Том, який Джорджа вважає великим чудаком. Перед 15 роками він намагався намовити свого брата до повороту між людей і рідню та це йому не вдалося.

ПАСАЖИРИ ЗАЙЦЕМ НА ФРАНЦУСЬКІМ ВОЄННІМ СУДНІ.

Французький контрміноносець находився вже на отвертім морі, в дорозі до Альжиру, коли, капітана повідомили, що на чердаку накрили двох пасажирів „зайцем".

Подорож ріжних пасажирів зайцем торговельними й пасажирськими кораблями — це зовсім буденне явище. Одначе подорож „зайцем" на воєннім кораблі це не так небуденне явище, але мабуть таке, що не має навіть прецедексів.

Пять хвилин після повідомлення, перед капітана привели обох пасажирів. Це був барсельонський адвокат та його жінка.

— Ми мусіли втекти з Барсельони — заявив подорожник „зайцем" — бо нас підозрівали у звязках із націоналістами й нам грозила смерть. Ми роздобули серед ночі у пристані човен і добилися до вашого корабля, який саме стояв готовий до дороги. На потемки вдалося нам незамітно ввійти на чердак. Тепер благаємо у вас захисту...

Подорожних „зайцем" відвезли до Альжиру й там передали поліції, яка відішле їх першим транспортом до національної Еспанії.

ЗНАЙШЛИ ЩЕ ОДИН СКАРБ У СТАРІЙ КАМЯНИЦІ В ПАРИЖІ.

Ми вже повідомляли про те, що робітники віднайшли скарб при перебудові старої камяниці при вул. Муфор у Парижі. Тепер робітники знайшли підчас праці новий скарб, ще багатший від попереднього. На них посипався просто дощ золотих монет, коли вони розбивали одну зі стін дому королівського радника з часів Людвика XIV. Люї Ніведя. Одночасно вони знайшли теж ріжні документи, які [illegible] теж частиною завіщання королівського радника.

РЯТУЙТЕ! — КАНАРОК ЗГИНУВ!

Англійські радіостанції висилають на хвилях етеру на бажання слухачів ріжні заклики у важних і негайних справах. Та дуже часто трапляється й таке, що до радіостанцій звертаються ріжні особи, які домагаються надання закликів у маловажних і байдужих справах.

Недавно якась жінка просила, щоб закликом СОС відшукати їй якогось незнайомого мужчину, з яким вона дуже приємно говорила підчас їзди підземною залізницею в Льондоні. Розмова була така цікава і приємна, що згадана пані забалакалася й... забула запитати, з ким має приємність"...

Інша жінка домагалася заклику СОС тому, що згинув... канарок. Один емерит із Манчестеру домагався, щоб радіо проголосило, що йому пропала памяткова цигарниця.

Якийсь хлопчина з Брайтону хотів при помочі радія повідомити, що йому втік „орел-літак", якого схопив вітер.

Ясно, що в таких випадках усі радіостанції чемно, але рішуче відмовляють. З усіх прохань публики найбільш десять відсотків прохань радіо проголошує. Цілих 99 проц. — це самі дрібниці й маловажні справи, [illegible] люди, що не мають турбот, хотілиб [illegible] бувати.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко і виразно, залишати між рядками віддуп (інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам. Редакція може використати тільки з трудом.

Як довго ще?

Запит до Пана Міністра Почт і Телеграфів

ВІД ПОЛОВИНИ КВІТНЯ Ц. Р. ПИШУТЬ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „ДІЛА" І „ЗМАГУ" РОЗПУЧЛИВІ ЛИСТИ ІЗ ЗАЖАЛЕННЯМ НА ПОЧТОВІ УРЯДИ НА ЗАЛІЗНИЧОМУ ШЛЯХУ ЛЬВІВ—ЗДОЛБУНІВ З МІСЦЕВОСТЕЙ: ОЛЕСЬКО, СОКОЛІВКА К. ОЖИДОВА, ОЖИДІВ, РАДИВИЛІВ, ЗДОЛБУНІВ, ОСТРІГ, ОЛИКА, РІВНЕ Й ІНШІ ТОГО ЗМІСТУ, ЩО ВІД ПОЛОВИНИ КВІТНЯ ПОЧТОВІ УРЯДИ ВИЩЕ ПОДАНИХ МІСЦЕВОСТЕЙ НЕ ДОРУЧУЮТЬ ІМ НАШИХ ЧАСОПИСІВ „ДІЛО" І „ЗМАГ".

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ В ІМЕНИ СВОЇМ І НАШИХ ПЕРДПЛАТНИКІВ ІЗ ЗАПИТОМ ДО ПАНА МІНІСТРА ПОЧТ:

ЧИ НЕДОРУЧУВАННЯ ЧАСОПИСІВ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ЗГІДНЕ З ПРИПИСАМИ ПРО „ПЕРЕВІЗ І ДОРУЧУВАННЯ ЧАСОПИСІВ"?

ЧИ АДМІНІСТРАЦІЯ, ОПЛАЧУЮЧИ ТОЧНО ЩОМІСЯЦЯ ВЕЛИКИМИ СУМАМИ ПОЧТОВУ ОПЛАТУ ЗА ПЕРЕСИЛКУ ЧАСОПИСІВ, МАЄ ПРАВО ВИМАГАТИ ВІД ПОЧТОВИХ УРЯДІВ, ЩОБ ПРИДЕРЖУВАЛИСЬ ПОВИЩИХ ПРИПИСІВ?

ЩО ЗРОБИТЬ МІНІСТЕРСТВО ПОЧТ, ЩОБ ПРИТЯГНУТИ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ ЗА ВИЩЕ ПОДАНІ ВИПАДКИ НЕДОРУЧУВАННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ЧАСОПИСІВ ПОЧТОВІ УРЯДИ НА ШЛЯХУ ЛЬВІВ—ЗДОЛБУНІВ?

ЧИ ПАН МІНІСТР ЗНАЄ ПРО ТЕ, ЩО ДІЄТЬСЯ В НАЗВАНИХ ВГОРІ ПОЧТОВИХ УРЯДАХ І ЧИ ЗАРЯДИТЬ, ЩОБ ПОЧТОВІ УРЯДИ ПРАВИЛЬНО ДОРУЧУВАЛИ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ НАШІ ЧАСОПИСИ?

ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО" У ЛЬВОВІ.

IV. Зїзд Українського Воєнно-Історичного Товариства у Варшаві.

Варшава, 5. червня 1938.

В неділю 5. червня ц. р. відбувся у Варшаві IV. Зїзд членів Українського Воєнно-Історичного Т-ва, відомого у нас з того, що поклало великі заслуги в ділянці збереження для історії найславніших періодів української збройної боротьби та плекання військових традицій в народі.

Збори Зїзду відкрив заст. голови **ген. Змієнко** привітанням прибулих з усіх сторін 27 дійсних членів Т-ва і численних гостей та представників преси, після чого предсідником зборів обрано **полк. Стецишина.** Предсідник, подякувавши за вибір, візвав приявних пошанувати вставанням з місць і мовчанкою померших в останніх трьох роках членів Т-ва, галичан і наддніпрянців.

Наради Зїзду були ввесь час річеві, оживлені і повні змістовности. Серед приявних на салі зауважили ми м. і. ген. Сальського, старенького ген. Савченка-Більського, проф. Д. Дорошенка, проф. М. Кордубу, редактора видань Т-ва полк. Садовського, Юрія Липу, лейтнанта фльоти Святослава Шрамченка, учасника Базару інж. Яновського і багато інших визначних б. військових та діячів.

У часі нарад відчитано велику скількість привітів, що наспіли звідусіль, отже від почесних членів Т-ва:Ексц. Митрополита Андрея Шептицького і Преосв. Полікарпа Сікорського, від українських наукових, культурних і комбатантських установ та організацій з Франції, Бразилії, Бельгії, Чехословаччини, зі Львова, Волині і Каліша.

З основних звітів уступаючої управи довідались ми, що істнуюче вже від 14 років Т-во має за собою справді поважні надбання й осяги: взірцево виданих 8 книжок військово-студійного журналу-книги „За Державність", багато окремих розвідок і публікацій з операційно-штабовими картограмами тощо. Т-во видає свої праці виключно власними фондами й уміє, не зважаючи на несовісність деяких боржників, так ощадно господарити своїми капіталами, що вже придбало 5.960 зол. на чергові томи своїх цінних публікацій. Крім видавничої діяльности з обсягу українського військознавства видало Т-во пропамятний хрест Симона Петлюри та опікувалось і опікується воєнними могилами.

До нової Управи Т-ва вибрано: ген. Змієнка, полк. Садовського, полк. Науменка, пп. Віденського і Благодіра, що сповняє успішно ролю лучника Т-ва з Галичиною і Львовом.

Після нарад відбувся спільний товариський обід членів Т-ва, запрошених гостей та представників української преси.

КТВ.

Проти „українського сепаратизму".

На ендецькому вічу, що відбулося у Львові 5. червня ц. р., ухвалили таку резолюцію у справі відомої декларації УНДО:

„Зібрані з обуренням відкидають декларацію Центрального Комітету УНДО з 7-го травня 1938 як спробу замаху на цілість та ненарушність Річипосполитої і як вислів охоти уторувати дорогу німецьким впливам у Польщі.

„Зібрані апелюють до уряду Річипосполитої, щоб поставив край звязуванню т. зв. української справи у Польщі з якиминебудь міжнародними проблемами".

На цьому вічу ендеки протестували теж проти тих ходів, які унеможливили відбути у Львові здвиг польських соколів з початком червня ц. р. В окремій резолюції ендеки ствердили, що „ця справа є доказом уступок супроти українського сепаратизму, які не даються погодити з суверенністю польської держави та з польським національним і державним інтересом". Тому ендеки „апелюють до польської людности у Східній Галичині, щоб, не зважаючи на такий оборот справи, з тим більшою енергією боролася за польськість тих земель, а всіх винуватих взивають освідомити собі справжнє значіння їх учинків та уступити зі становищ, які займають".

Вкінці ендеки, довідавшися про такий намір головної ради ТШЛ, заявилися проти розвязання академічного кружка ТШЛ, ставувши на становищі, що ліквідація цього кружка була би невідшкалуваною втратою для оборони польського стану посідання у Східній Галичині.

Після вбивства полковника Коновальця.

ПОЛК. КОНОВАЛЕЦЬ І НІМЕЦЬКА СХІДНА ПОЛІТИКА.

Орган німецьких католиків у Польщі „Дер Дойче ін Полен", пишучи про вбивство Коновальця, підкреслює, що берлінська преса виявила симпатію до особи вбитого. Відпруження між Варшавою і Берліном зовсім не значить, що тепер коли у третьому Райху не підтримується прикмети для українських терористів. Є на те і нові докази — пише згаданий часопис — за те, що та приязнь тепер тільки краще заховалась, як передтим. Коновалець мусів, мабуть, переселитися до нейтральної країни і на деякий час шукати консулярної опіки у Литви, але його програма перетворити Східну Европу з руками й ногами перейшла до творів Альфреда Розенберга. До основ націонал-соціялістичної доктрини закордонної політики належить, щоб у майбутности на Сході Европи не дозволити на істнування самостійної великодержави, але створити низку середніх національних держав, для яких третій Райх мав би бути мировим посередником і фактичним зверхником".

„Ми не здивувалисьо тому — каже на закінчення „Дер Дойче ін Полен" — якби дух Коновальця, втілений у кількох його найближчих співробітниках, що залишилися далі в Райху, відбивався і в майбутній німецькій східній політиці".

„БІЛИЙ ТЮТЮН З УКРАЇНИ".

У статті п. н. „Як згинув ворог Польщі ч. 1." в ендецькому „Гоньцу Варшавському" (ч. 154. з 6-го червня ц. р.) знаходимо такий момент з допиту Ярослава Барановського у Роттердамі:

Привезли його на місце вбивства і відслонили тіло.

— Знаєте цю людину?

— Алеж так! — вистогнав Барановський — це наш великий вождь! Евген Коновалець!

Згідно зі старим законом, який завів у Голяндії ще Филип II., переслухували Барановського при тілі вбитого. Коли вбили людину, треба тих, що можуть подати про вбитого найбільше подробиць, переслухувати при відкритім трупі — каже дивний припис.

— Чи знаєте, в який спосіб згинув Коновалець?

— Мабуть не помиляюся. Це була напевно пачка білого тютюну.

— Той чоловік, що був пострахом усіх, а сам не знав почування страху, мав одну слабість. Пропадав за білим українським тютюном. Як мала дитина тішився, діставши пачку з екзотичним тютюном. Знали про це українські емісарі і привозили йому часто пачки такого тютюну. Тому теж Коновалець, який отвирав листи, зберігаючи всі способи осторожности, приняв без побоювань пакет, нібито перепачкований з України".

---o---

ЗБОМБАРДОВАНО ЩЕ ОДИН БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ В ЕСПАНІЇ.

Підчас налету на пристань Гавдія (40 км. на апівдень від Валенсії), впала одна бомба на британський корабель. Жертв у людях не було.

---o---

ОФЕНЗИВА НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК НА ФРОНТІ ТЕРУЕЛЬ—КАСТЕЛЛЬОН.

Еспанські національні війська розвинули велику офензиву на фронті Теруель—Кастельльон. Авас повідомляє, що у вівторок під вечір нац. частини були 18 км. на південь від Альбокасеру і 25 км. від Кастелльону; червоні відступили.

Зі Салямайки подають, що офензива продовжується. За вчорашній день нац. війська здобули гори Фуентезіля та положений на південь гірський ланцюг; 140 червоних попало в полон. Також на відтинку Кастелльону кілька місцевостей та важних позицій попало в руки національних військ.

---o---

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВАРШАВИ.

Розуміючи трудноші наших молодших товаришок і товаришів, коли йде про вибір відповідних студій після іспиту зрілости, хочемо помогти їм зорієнтуватись у всіх родах високих та півакадемічних шкіл м. Варшави. Подаємо покищо їх спис і рівночасно зазначуємо, що про студії та їх плян в академічних школах поінформуємо докладніше у чергових комунікатах.

Підчас ферій, почавши від 15-го червня даватимемо інформації також на індивідуальні запити. Тому просимо звертатися на адресу: **Українська Студентська Громада** (Ukr. Stud. Hromada) W—wa 1, skrzynka pocztowa 625, і долучувати поштову марку на відповідь. Крім інформацій полагоджуватимемо всі можливі формальности при вписах та внесеннях прохань.

У Варшаві є такі **академічні школи:**

1) Університет ім. Й. Пілсудського з виділами: правничим, медичним, ветеринарійним, фармацевтичним, матем.-природничим, правосл. та еванг. теольогією і гуманіст.

2. Варшавська Політехніка з виділами: інжинірії, механічним, електричним, хемічним та архітектури.

3. Академія Стоматольогічна („Дентистика").

4. Головна Школа Торговельна („G. S. H.").

5. Академія Мистецтв (Akad. Sztuk Pięknych), з виділами: малярства, різьби, графіки й архітектури нутра.

6. Головна Школа Господарства Сільського (S. G. G. W.) з виділами: рільничим, городничим та лісним.

7. Вища Школа Денникарська.

8. Школа Політичних Наук з виділами: політичним, суспільним, державної і комунальної адміністрації, фінансово-економічним.

9. „Вольна Вшехніца Польска" з виділами: педагогічним, наук політичних, мат.-природничим, економічним, права, еміграційно-кольоніяльним.

Півакадемічною школою є Вища Школа Будови Машин ім. Вавельберга. Є також для учителів спец. школа, т. зв. „Педагогіюм".

Для тих, що мають тільки свідоцтво 6-ти кляс старого типу гімн., або 4-тої нового типу, подаємо **спис середніх (фахових) шкіл:** 1) Державна Школа Будівництва. 2) Держ. Мірничий Ліцей. 3) Держ. Ліцей Летунсько-Автомобілевий. 4) Держ. Ліцей Адмін.-Залізничий. 5) Держ. Ліцей Телекомунікаційний. 6) Міська Школа Штук Здібництва та Малярства. **Виключно жіночі:** 7) Держ. Семинарія Учительок Господарства. 8) Держ. Кравецький Ліцей. 9) Ліцей Промислово-Технічний. 10) Держ. Коедукаційна Дворічна Школа Фотографії. 11) Держ. Інститут Ручних обіт.

Крім того є гімназії: купецька, механічна, графічна й архітектонічна.

Управа Української Студ. Громади:

Вітошинський Борис, голова. Ортинський Любомир, секретар.

Відозви й комунікати.

ТАБОРИ „ОРЛІВ" НАД ЛІМНИЦЕЮ НА СОКОЛІ БІЛЯ ГАЛИЧА.

Комунікат ч. 9/38.

1) Ремісничо-робітничий мужеський табор „Орлів" буде тревати від 24. червня до 3. липня ц. р. Участь у цім таборі можуть брати засадничо члени Товариства (виїмки можливі), що покінчили 14-ий рік життя. Таборна оплата 12 зол.

2) Мужеський (інструкторський) табор „Орлів" буде тревати від 5. липня до 1. серпня ц. р. Участь у ньому можуть брати члени і симпатики Т-ва „Орли", що покінчили 18-ий рік життя і мають середню освіту (виїмки можливі). Таборна оплата 30 зол.

3) Жіночий (інструкторський) табор „Орлів" буде тревати в часі від 1. до 16. серпня ц. р. Участь у цьому таборі можуть брати члени і симпатики Т-ва „Орли", що покінчили 18 літ життя і мають середню освіту. Оплата цього табору 20 зол. за час побуту.

4) Ремісничо-робітничий жіночий табор „Орлів" треватиме від 16. до 31. серпня ц. р. включно. Участь у цьому таборі можуть брати засадничо члени Т-ва „Орли" (виїмки можливі), що покінчили 14-ий рік життя. Таборна оплата 20 зол.

Приміщення всіх таборів під шатрами. Характер 2) і 3) табору інструкторський, 1) і 4), себто ремісничо-робітничих таборів, відпочинковий. Письменні зголошення до всіх таборів слід висилати до 15. червня ц. р. на адресу: Т-во „Орли", Львів, вул. Шептицьких 14, партер. Гроші на оплату слати поштовою складанкою П. К. О. ч. 501.314, Каса Української Католицької Молоді у Львові, з зазначенням на середньому відтинку „Табор Орлів".

Враз зі зголошенням треба пресилати: а) половину таборової оплати; б) докладне виповнення таких даних: 1) ім'я і прізвище, 2) адреса, 3) рік уродження, 4) ступінь освіти, 5) звання, 6) спосіб удержання, 7) відношення до Т-ва „Орли", 8) вмілости (спортові, піонірські, таборування, музичні і т. п.), здібности (співацькі, організаційні і т. п.), зацікавлення (теоретичні чи практичні зайняття), 9) відбуті табори, 10) власне таборове приладдя; в) побажані відповідні поруч(ення) (Старшини Кружка „Орлів", душпастиря, шкільної установи).

Повідомлення дотично принятя до табору вишлемо зголошеним своєчасно поштою. Усякі евентуальні зміни будуть подавані до відома в дальших комунікатах. Кількість місць у таборах обмежена, тому радимо кандидатам (-кам) до таборів поспішати зі зголошенням.

Таборний референт.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Надзвичайна сесія сойму і сенату.

Розпорядком з 7. ц. м. президент Польщі отворив з днем 8. ц. м. надзвичайну сесію сойму і сенату.

Предметом нарад цієї сесії будуть м. ін.: законопроект про вибір міських радних, законопроект про вибір радних громадських, волосних і повітових, законопроект про поправу фінансів союзів територіяльної самоуправи.

Урядуючий віцемаршал сойму Шецель на основі згаданого розпорядку президента скликав перше засідання сойму на пятницю 10. ц. м. в год. 11-ій рано.

Коли виграємо середню ставку.

Не тяжко уладити собі життя, коли виграємо на льотерії міліон. Це потрапить кожний — так думаємо. Але як буває, коли ми виграємо ось таку середню ставку, не дуже велику і не малу, наприклад 10 тисяч? Чи це змінить наші життєві відносини, чи принесе справді якусь полекшу, чи таки ці гроші „розлізуться", лишивши по собі тільки милий спомин?

Коли хочемо це прослідити, шукаймо щасливих грачів з минулих льотерій та стараймося вибрати зпоміж них т. зв. „сірих людей", яким усміхнулася доля. Як вони зужили свою вигру?

Добродій Станислав К., урядовець одної державної установи, виграв 10.000. Коли ми спитали його, що зробив з вигрою, відповів:

— Передовсім я сплатив усі свої довги. Разом із ріжними дрібними квотами, які я позичав „на кілька днів" — зібралося цього поверх півтора тисячі. За дві тисячі я купив площу в Заліссю, де буду будувати домик, спершу деревляний, відпочинковий. Теж дещо себе приодягнув, бо таки надто видерлися мої одяги. Ну й крім цього — буду женитися! Зрозуміле, що посади не кидаю. Ця вигра за одним махом звільнила мене від журби, що затроювала мені життя. Тепер, коли піду на емеритуру, буду мати власний дах над головою.

— Пані Люна С...івна була експедієнткою в магазині капелюхів на вулиці Кручій. Купила „пятку" разом з товаришкою. Виграні 5.000 золотих вложила як пай до магазину і стала його співвласничкою.

— Ці гроші принесли мені щастя — говорила з усміхом радости. Не можу жалітися на брак клієнтелі, інтерес йде добре. Я відновила крамницю, надала її більш новітнього вигляду і дальше граю на льотерії, тільки вже на цілу „пятку". Може знову виграю?

Стара няня, 60-літня Юстина Ант. ставилась спочатку до нас дещо підзорливо. Навіщо її питають, що вона зробила з вигрою? Може це якась помилка або може хочуть відібрати її гроші? Однак вкінці дещо успокоєна і переконана, що тут нічого злого, відповідає:

— Покищо ще дещо попрацюю (п. Юстина мешкає на окраїнах), бо хочу підховати свою маленьку. Стільки я їх виховала і так до кожного серцем прилягла, що таки тяжко і жаль з ними розійтися. А як маленьке плаче за мною! Правда я вже таки стара і працювати щораз тяжче. Здається поїду до Вильна, до захисту, який я вже заплатила собі з тієї вигри; до смерти буду там мешкати. Там гарні церкви і я сама „зпід Вильна"...

Задумалася.

— Та й братові на селі теж післала дещо грошей, бо там бідa, пане, шестеро їх сидить на тих кількох моргах землі. Але сама — так маю волю до захисту, на своїм бути. Ось трапилося щастя і не буду нікому тягарем. Бо кожна людина, без грошей — це в родині непотріб.

Отже показується, що і ця „середня" вигра дає дуже багато радости і — в багатьох випадках — змінює життєві відносини. Кожний зуживає її інакше та одне в них спільне: кожний має змогу позбутися найбільшої пошести — довгів. За одним махом все змінити! І тому кожний повинен тримати в руках ту чудесну нагоду: вступ до Клясової Льотерії.

НОВИНКИ.

— Лиси, пелерини, кравтки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, I. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Головна Управа Рідної Школи** подає до відома, що на час неприсутности голови проф. І. Галущинського, що виїхав на відпустку, заступатиме його о. дир. Ю. Дзерович.

— **Бурі.** Над Новим Санчом і околицею шаліла сильна буря з дощем і градом. Сади і засіви знищені, вихор повиривав дерева і позривав дахи, грім убив 2 корови і ранив пастуха. — Також Перемищина потерпіла від граду, який зовсім знищив засіви у Сиракізцях.

— **Страйки у Польщі.** Головний Статистичний Уряд занотував у 1937. р. 2074 страйків у Польщі. В р. 1930 у Польщі було тільки 312 страйків, у році 1931 було 537 страйків, у році 1936 було 2056 страйків. У році 1937 у страйках у Польщі взяло участь 135.374 осіб.

— **Ага, це авто „Маслосоюзу"!** У безлічі випадків з самоходами, що їх нотує львівська хроніка, трапилося, що в минулу суботу авто „Маслосоюзу", яке вів шофер Т. Галус, потрутило візок з дитиною Ідари Лемперт. Візок покотився дальше і дитина спаслась, а Лемперт впала під авто, зломила собі руку й потовклася. Її відвезли до лічниці. Виявилося, що завинила тут сама Лемперт, бо не звертала якслід уваги на рух на перехресті (це сталося на розі вулиць Красіцьких та Казимирівської). Випадок, яких багато. Але „Дзеннікові Польскому" досить, що це авто „Маслосоюзу" і він репетує: „На польській (!) на жаль клієнтелі розростається „Маслосоюз"... Для польської клієнтелі польські написи на крамницях як примана... При кермі авт шофери виключно українські, що переважно походять зі сіл і недостосовані до великоміського руху, як свідчить описаний випадок". Отже з приводу самоходового випадку — ціла противмаслосоюзна і протиукраїнська політика. Як пристало органові Озону. Щоб Боже борони хто не подумав, що Озон не має політичної лінії. Навіть ендеків, яких зрештою лається, треба час до часу переліцитовувати.

— **Розвал внутрішньої торговлі в Україні.** У внутрішній торговлі в Україні настала повна дезорганізація. Особливо дошкульно дається відчувати брак артикулів першої потреби. З числа 13.632 міських крамниць, в яких переведено люстрацію, у 2.800 не було цукру, соли та сірників. У гіршому положенні находиться село, де трапляються масові зловживання. За один рік викрили зловживань на більше як 30 міліонів карбованців.

— **За вбивство дитини.** У Стрию засудили Борковського на 10 літ вязниці за вбивство своєї дитини. Борковський розвівся з жінкою, тому хотів позбутись і 3-місячної дитини тієї жінки, щоби оженитись з іншою. Звироднілий батько задушив дитину паском і вкинув трупа до виходка, але, як звичайно, злочин виявився і злочинця покарали.

— **Львівська хроніка.** З дому при вул. На Різні ч. 24. утік у широкий світ 12-літній учень Любомир Брила. — Степан Іваницький з вул. Паненська 39 начитався книжок про [...] втік з дому батьків, тому за ним шукає поліція. — У брамі Державного Архіву на [...] померла нагло 62-літня Міна Гірш, замешкала при вул. Сінявській.

— **Краєва хроніка.** Староство в Бучачі покарало членів „Лугу" Івана Федькова і [...] Ганкевича тижнем арешту за те, що після розвязання „Лугу" вони носили луговий однострій та збирались на лугові сходини. — В [...] на стрільниці підчас вправ „Стшельца" [...] Шульц мимоволі стрілив до Фридриха [...] і вбив його. Причиною випадку було те, що Фридрих Шан небачно висунув голову [...] валу. — На фільварку в Сіхові упав до [...] з горячою водою 28-літній С. Дацьків і [...] попарився. — На лісній залізниці у [...] нянщині дерево зсунулося з возу і [...] живіт 30-літнього Василя Турка. — [...] Василь Сухович з Ямниці п. Станиславів [...] шов артилерійське стрільно і кинув [...] камінь. Вибух розірвав Суховича і [...] нив його товариша Василя Левицька.

— **Самовбивства.** У Рівнім відібрав собі життя 22-літній Владислав Кужель, [...] ла посаду касієрки. — У Львові при вул. [...] ч. 12, 35-літній Льонгін Долинський [...] моняку; відвезли його до шпиталю. — [...] Іван Петраш зі Залукви вискочив з [...] верха станиславівського шпиталя і [...] годинах помер. Причиною самогубства [...]

— **Весняні квіти** фотографуйте тільки на панхроматичному матеріялі української фотокрамниці „Еком" Львів, Сикстуська 29, телефон 203-30.

— **Кров на обличчі статуї Богоматери.** Недалеко від місцевости Шидловец у Королівстві 29-го травня молилася група людей, як звичайно через цілий травень, під статуєю Богоматери. Якийсь ровериcт, що надіхав побіч, кинув каменем у статую. Камінь вдарив у лице Богоматери і ушкодив його. По якомусь часі зібрані під статуєю вірні заприміти̇ли, що на місці удару виступила кров. Дехто пробував стерти кров і це вдавалося, але потім кров знову виступала. Цікаве, що червона пляма від тієї крови на хустинці потім зникла. До Шидловця приходить тепер багато паломників. Справою занялася церковна влада.

— **Зїзд циганів у Варшаві.** Варшава матиме незвичайну сензацію: цигани підготовляють там на 7-го липня свій зїзд. „Лазенки" заповняться 15-тисячною юрбою циганів, що зїдуться так численно, щоб скласти поклін королеві Янушові Квекові, що рік тому коронувався. Циганський премієр Рудольф Квек дістав уже ріжні телеграми з Мадярщини та Румунії, які заповідають приїзд визначних циганів. Болгарські цигани прийдуть зі своїм генералом.

— **Небезпечна вдова.** Перед судом присяжних у Ліеж, у Бельгії, почався процес одної вдови, на прізвище Бекер, яку обвинувачують за отроєння 11 осіб та спробу позбавити життя 5 осіб, за сфальшування завіщання, багато крадежей та обманів.

— **Зїзд німецьких лікарів у Цоппот.** В середу почався в Цоппот коло Данцігу зїзд німецьких лікарів, в якому має взяти участь коло 1000 осіб. На зїзді передбачені промови гавляйтера Ферстера і надбурмістра Темпки. У звязку з тим зїздом появився розпорядок вивісити прапори зі свастикою від 8. до 12. ц. м.

— **В Данцігу влекшують зміну обряду.** Данцігська влада завела полекші для тих, що хотіли би змінити обряд. В тій цілі петент повинен тільки заявити перед урядовцем цивільного стану свою волю. Одночасно батько або опікун може огласити безвіроісповідність дитини до 14-ти літ без її згоди, від 14-ти літ за її згодою.

— **Генляйн змінив місце осідку.** Кажуть, що Генляйн, який в останніх днях зі своєю родиною виїхав з дотеперішнього місця свого осідку у невідомому напрямку, не вернеться вже до Аш. Він поселиться в Усті над Лабою в Чехословаччині, де вже винайшли для нього мешкання.

— **Помер винахідник звукової фільми.** На паризькому передмісті помер у 83-ому році життя Август Барон, винахідник звукової фільми. Він жив останніми часами в інституті для збіднілих старших учених в нужді.

— **Підземні струси в Туреччині.** В Чанкірі (на північний схід від Анкари) знову повторилися підземні струси. Від 1-го травня людність міста таборує під відкритим небом. Людських жертв нема.

— **Китайці бережуть Сталіна.** Відділи, що бережуть Кремлю, в останньому часі змінили та скріпили їх новим відділом, який складається з 1500 китайців. Доступ до Сталіна без згоди Єжова неможливий. Сторожа притримується розпорядків Єжова з нечуваною докладністю. Китайцям не можна покидати Кремлю. Крім звичайної зброї китайські відділи мають важкі скорострілы, панцирні авта і малі полеві гармати.

— **Важне для Пань Дому.** Незрівнанну книжку з приписами д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня сама печ" можна дістати у всіх вольновільних кремницях і книгарнях. Знижена ціна 90 сотиків. Ця безцінна книжечка для подальших Вел. Свят дає багато приписів печива, тощо.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ціль і засоби.

Спорт — штука аполітична, хоч загально кажуть, що в спорті і спортом можна робити ліпшу політику, як у Женеві. Спорт призначений для піднесення вальорів тіла, хоч при цьому і дух немало користає. Недармо автор сокільського гимну каже в одному місці за одною латинською пословицею: „В здоровому тілі здорова душа!" Виходить, що хто поправляє здоровля тіла, той стає здоровший душею, в кожнім напрямі — до справедливости включно.

Саме про те здоровля в душі у виспортованім тілі, здоровля до справедливости включно хочу написати.

Спорт має свої закони, приписи і права звичаєві, місцеві, а передовсім писані. На них спирається, ними живе і від них робить залежними всіх, хто хоче мати марку спортовця.

Так принаймение я собі донедавна думав, мало того: в те я донедавна свято вірив. Були тут і там малі прогрішки, але вони не зуміли захитати моєї віри. Зачалося щойно від останніх „Східних Торгів", коли появилися вже не прогрішки, чи прогріхи, а таки грубі прогрішища.

Управа „Східних Торгів" справила якусь там чашу і улаштувала наколесницькі змагання. Хто ці змагання виграє — той дістане чашу. Ціль добра і для „Торгів" і для спорту: „Торги" зробили собі, таку для них потрібну, рекляму, спорт робив пропаганду наколесництву, одним словом — корисна річ з кожного боку.

Поїхали й наші хлопці з „України" — добувати і славу і чашу. Хлопці — як загально говорять — перша кляса, Степаняк, Бабій, ще там хтось. Наколесницькі тузи, що крутять ліпше педалами як швець шкірою, як урядовець світом, як магістрат дозволом на будову церкви. Поїхали, їдуть, їдуть, ще їдуть... Степаняк на переді. Нараз — дефект. Злїз бідолаха, направляє, а за той час минув його якийсь наколесник і якесь авто. Хлопець з „України" чим скорше направив дефект, сів на ровер і вйо. Потискає, щоб надробити страчений час. І справді ось-ось настигне суперника. А тут авто як не пустить йому безвиноддиму під ніс, а головно в очі — зовсім вид закрило. Коли ж дим розійшовся, то вже не було ні авта ні наколесника. Зате і авто і наколесник зявилися дуже швидко на меті. А що авто не могло їхати на наколеснику, то проста річ: наколесник підїхав трохи на авті.

І дістав чашу.

Був з цього трохи крик, трохи квас, був протест, але й був аргумент: як дати чашу „Східних Торгів" у непокликані руки...

Пригадалися мені тоді перегони рака з вовком. Рак вчіпився до вовчого хвоста і як вовк прибіг на мету, то рак відскочив і каже: „Я вже давно тут на тебе жду".

Другий випадок стався перед пару днями в Станиславові. Знову з наколесниками і знову зі Степаняком. Їде хлопець з „України", їде, їде, ніхто його не минає. Приїздить на мету, а там уже давно стоїть якийсь Нойгебауер. Як, що, яким способом, адже ніхто його не минав?!

Питається суддів, а вони діловито, хоч зі спущеними очима:

— Траса — кажуть — не була докладно визначена. Ви поїхали довшою дорогою — ваша вина, він коротшою — його заслуга.

— Алеж я їхав так як усі і як було призначено!

— Було, не було, нема.

Може це знов так як з черепахою і зайцем. Одна черепаха станула до бігу, а друга вже ждала на меті!?... Бог знає як було, але вийшло незле.

Ось чому мені з тим здоровлям до справедливости включно щось неясно.

Є, кажуть, ріжні писані і неписані закони і права. Уважаю, що спеціяльно в наколесницькім спорті вони щонайменше зайві. Просто за багато їх. Замісць того всього повинно бути одно правило: Ціль освячує засоби.

Тоді навіть тіни страху за нашу чашу чи медалю не буде.

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

26 УКРАЇНЦІВ НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

Перед Окружним Судом у Тернополі відбулася розправа проти 26-ох молодих українців, яких обвинувачували за те, що вони не дали поліції усунути хреста з могили, яку хтось ніччю на 1-го листопада 1937 потайки висипав у селі Дичкові коло Тернополя. Такі самі могили з хрестами зявилися теж у селах Бірки Великі, Красівка та Ступки. В Дичкові могилу висипали на середині села, причому на хресті був напис: „Борцям за волю України — націоналісти". Думаючи, що ці хресті мали служити українським націоналістам до демонстрації в день 1-го листопада у формі жалібних богослужень за страчених боєвиків ОУН постерунок поліції вирішив ці хрести усунути. Зібрана при хресті у Дичкові юрба не позволила постерунковому Халупці усунути хрест та не послухала наказу розійтись. Внаслідок цього 26 молодих людей знайшлося на лаві обвинувачених. Трибунал під проводом окружного судді Тільпа засудив 15 обвинувачених на кару вязниці по 6 місяців з припиненням кари на 3 роки, 11-ох звільнив від вини і кари. Боронили адвокати д-р Шерович, д-р Олійник і д-р Ладика.

Спорт.

ВЕЛИКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Комунікат Сокільської Спорт. Секції Львова.

В суботу 11. 6. в год. 16-ій зачнуться на площі Сокола-Батька великі легкоатлетичні змагання з участю **Соколів, Н. Л. К. і Орлів.** Змагання тревитимуть в суботу 11. 6. від 16-тої, в неділю 12. й понеділок 13. 6. від год. 9—12. Зголошення приймає до пятниці 10. ц. м. канцелярія Сокола-Батька у вечірних годинах.

Програма змагань:

Субота, 11. 6. год. 16.

Мужчини: передбіги 100 м., куля, півфінали 100 м., скок увисочінь, передбіги 4Х100 м., передбіги 200 м.: 1500 м. **Жінки:** куля, передбіги 60 м., скок удовжінь, фінали 60 м., передбіги 200 м.

Неділя, 12. 6. год. 9-та.

Мужчини: фінали 100 м., ратище, фінали 200 м., передбіги 400 м., скок удовжінь, 5000 м. **Жінки:** півфінали 100 м., скок увисочінь, фінал 100 м., ратище, сталі 4Х75 м.

Понеділок, 13. 6. год. 9-та.

Мужчини: жердка, фінал 400 м., диск, фінал 4Х100 м., триског, 3Х1000 м. **Жінки:** фінали 200 м., диск, 200+100+75+60 м.

Алкоголь вироджує раси й веде до загибелі

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 9. 6. год. 8. веч. „При меті".
Пятниця 10. 6. год. 8. веч. „Жовнір королеви Мадагаскару".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 9. 6. год. 8. веч. „Іван".
Пятниця 10. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепілочка". — Гостинний виступ Опери.

Український Театр Йосифа Стадника (Заграва).

ЗОЛОЧІВ:

9. 6. Ой не ходи Грицю.
10. 6. Тіна Карпа.
11. 6. Віттум.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:

9. 6. Лісова пісня.
10. 6. Процес Мері Деган.

Український Народній Театр ім. М Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:

9. 6. Гетьман Полуботок.
10. 6. Мазепа.

КІНА

АПОЛЬО: „Саратога" (Кларк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентену"
БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок".
ВАНДА: „Варвара Радивилівна", „30 карата щастя"
ГРАЖИНА: „Примхи маркізи Помпадур", „Жіночки".
ЕВРОПА: „Верес" за пов. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Орел у ночі", „Театр ексцентриків", „Мельодії півдня".
МЕТРО: „Посвята", „Несамовитий дім".
МІРАЖ: „Камелієва дама" з Гретою Гарбо.
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Маскарада" з Люїзою Райнер.
ПАКС: „Страшний двір".
РАЙ: „Роберт і Бертрам або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.
СВІТ: „Товариші зброї", „Вождь червоношкірих".
СТИЛЕВИ: „Острів у вогні" та ревія.
ТОН: „В 4 очі", „Тайна замкнутого дому".
УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Льондон".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фуншаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Четвер, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 8.10 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Музика після Шопена, 11.40 Вінс. Д' Інді: Варіяції із Симфонії на орх. і форт. оп. 25, пл., 12.03 Полуднева авд., 14.35 Волинські діти перед мікрофоном, 14.45 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Планети їх минуле й будуче, 15.30 Звукова гутірка: „Пікнік із клюб" з муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Гармоністи та радіочвірка, 16.45 Вакації родини, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика, пл., 17.40 „Ця третя" Сенкевича, 17.55 Гальо-позір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Бетовен: 15 Варіяцій і фуга на тему Героїчної Симфонії оп. 35, 18.30 Театр Уяви: „Загрозливий лицень", 18.55 Арії та пісні у вик. Вит. Мишковського в супр. форт., 19.15 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Ах ті жінки, розр. концерт, орх., сол., у перервах два монологи, 20.45 Веч. денник, 21.00 Актуальність, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки та гутірка в мадярській мові, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (видає Варшава II).

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція, 8.10 Добрий день наймолодшим, „Казка з кожушком" авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.", 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орх., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя: Із Отрийського парку, Популярні мельодії у вик. дутої орх. **17.40 Повість чи новеля, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький,** 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. рецітал Ол. Вельгорського, 18.45 Поет. новини, 19.00 Грандіозо — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Видавничі обжинки, 20.20 Европ. югосл. концерт (трансм. з Білгороду), орх. хор, сопран, тенор, барит.; 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 Живий концерт бажань, орх., конферансієр, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрип. рецітал Е. Моріні з пл.

Субота, 11. червня 1938.

5.15—8.00 Раннішня авдиція, 8.10—9.00 Кінчимо тиждень, посідана авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Стилізовані танки у скрип. репертуарі, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд" на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шубертових творів, орх. мандоліністи, мецосопран, 16.45 Право дитини до самотини та свободи, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, жива музика, банджо, форт., Поезії про спорт Генр. Збєжховського, Спортова гутірка, 17.45 Гутірка зі слухачами, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Віольончеля у супр. форт., 18.45 Поет. чвертьгодина, 19.00 Трансм. з привезення мощей А. Боболі. 20.0 Муз. фестиваль: Великий симф. концерт, орх., сопран, тенор, хори; у перерві в год. 21.10 Веч. денник, актуальна гутірка, 22.15 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Легка й танкова музика з плит. (видає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.30 Скрипка, 20.00 Хор, БУДАПЕШТ 18.30 Циг. музика, 17.30 Форт., 20.00 21.00 „Отельо" оп. Верді, ВІДЕНЬ 15.30 Твори на флєт і клявесин у вик. сол., 19.10 Воєнні пісні, 21.20 Віденсько-льондонський концерт, 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гренджа-Донський „Золотий хрестик" песа, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.10 Концерт г-моль Сен Саенса на скр. і орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Півд.-амер. пісні, 20.30 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Люнатичка" оп. Белініх.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30 Симф. орх., 18.05 Два форт., 19.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Низини" оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 Діточі пісні, 22.30 Соната ц-дур на скр. і форт. Баха, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Вол. Бірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танк. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньоріна Джез" оп. Пьпантія, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Европейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Скрипка, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Гістоар д'ен Мерль Блян" драма на осн. Місета, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Віол.

Субота, 11. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь співає, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 22.45, 23.00, 18.45 Пісні, 22.15 Гавайський квартет, БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Нар. пісні в супр. циг. орх., 19.30 Джез 2-форт. музика, 21.30 Орх., 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Камер. концерт, 15.30 Казка, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Вок. авд., 19.10 Весела авдиція, ГАМБУРГ 20.10, 21.00 „Гаспароне" оп. Міллєкера, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Концерт хору т-ва „Просвіти" в Кошицях, ЛЮКСЕМБУРГ 21.15, 22.00 Симф. концерт: Діта й Беля Барток, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Люнатичка" оп. Белінія, ПРАГА 12.50 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Троянда Стамбулу" оп. Л. Фаля, РАДІО ПАРІ, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, колюмбійський фолькльор, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Весна" оп. Ів. Штравса.

Радіокутик.

РАДІО В КОПАЛЬНЯХ.

В англійських копальнях щораз то більше поширюється радіо як засіб що збільшує безпеку праці. Голосники, змішувачі, мікрофони та грамофонове приладдя є на послугах персоналу, щоб остерігати перед небезпекою та пригадувати про необхідні способи забезпеки.

РАДІЮ ВІДШУКУЄ ЗАГУБЛЕНІ ДІТИ.

У березні н. р. югославянське радіо надало 7 комунікатів С. О. С. з ціллю відшукати загублених дітей. Завдяки радію майже усі діти віднайшлися, в тому двох хлопців утікачів, яких віднайдено вже на альбанській границі.

МІКРОФОН КОНТРОЛЮЄ НАВЧАННЯ В ШКОЛАХ.

В Аргентині в одному з наукових заведень в усіх 20 салях навчання висять кімнатні мікрофони типу Телефункен, сполучені при помочі проводів з контрольним пунктом в кабінеті директора заведення. При помочі включника на розділовій таблиці може він сполучитися з бажаною салею на слухальни або голосник. Централя в контрольному пункті складається з трьохступневого змішувача силою 2 ватів. Таким чином директор заведення може вислухати лекції в поодиноких салях та зазнайомитися з рівнем знання кожної салі.

БІРЖА.

Львів, 8 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·12, 89·65, Доляри американські 5.29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·24·50—5,22·00. Фунти англ. (?) 293·79—292·11. Франки фр. 14·35—14·55, Франки швайцарські 121·25—120·45 Фунти англ. 26·34—26·18, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·05— 9·00 Кор. дан. 117·65—116·70 Кор. норв. 132·21—131·25. Корони шв. 135·79—134·80. Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінські 11·64—11·25, Марки нім. 90·00 — 84·00, Гельсінки 26·20—25·95. Марки нім. срібні 111·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 118·00 Цукор 34·00, Вугіль 28·50, 28·75, Ліліпоп 74·75, Можеїв 12·25, Островець 56·25 Стараховичі, 38·50, 36·75, Габербуш 47·75.

Папери

1. 4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·50, 3 ін 8 ем. 80·50 серія 91·00, 3 поз. інв. 2 ем 81·00 серія 91·75, 5. конверс. 70·25 прем. дол. 41·50 4 консол. 67·25
Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 8 червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	16—17 сот.
яйця копа	3·40 зол.

Тенденція на всі артикули сильна.

Оповістка.

Конкурс на прийняття кандидатів до Гр.-Кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1938-39. Подання вносити до Митрополичого Ординаріяту у Львові до 20. серпня 1938 р. і долучити: свідоцтво хрещення і миропомазання, свідоцтво зрілости і всі гімназійні свідоцтва, свідоцтво моральности від Уряду Парохіяльного або Деканального, точний опис життя. В поданні зазначити, чи прохає місця застереженого для жонатого чи безженного священника і чи готов присвятитися місійній праці. На канцелярійні видатки і на відповідь долучити 2.— зол. поштовими марками і подати свою адресу. 1257

КУПНО - ПРОДАЖ

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1103 7-8

ПЛАСТОВІ убрання 4.40, сіткові сорочки 1.25—1.75, шовкові міляне подвійні 3.90 „СВЯТ ДЗЄЦКА", Львів, Сикстуська 2. 1191 1-3

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ПРОШУ пана **Івана Пачковського** зголоситись до мене. **Найвельт.** 1256 1-1

ПАНСІОНИ

ЛІТНИКИ і емерити на постійне мешкання, де сонця найбільше, а дощів найменше з усіх Карпат, від стації 5 хвилин, Прут, електрика: вілля „Ата", Ділок, почта Микуличин. 1204 2-2

НАУКА

ШУКАЮ на час ферій інструктора французької мови, найрадше студента франц. або бельг. вищих шкіл, для конверсації в заміну за побут і харч у гірській літнисковій місцевости. Зголошення на адресу: Лев Лозинський, Львів, Міцкевичського 12. 1211 3-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ХТО зі старших, заможних панів схоче уможливити літературну працю молодій жінці? Подружжя можливе. „Культурна" Адм. „Діла". 1254 1-1

РІЖНІ

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до мороженого поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 1242 2-7

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1206 5-15

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1255 1-2

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1248

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять. 1108 4-12

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (в „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі (?)

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ...